

בצילה וביוון קנה המוסד המרכזי לביון של

ארצות הברית אישים פוליטיים וצבאיים

ומה אצלנו?

כך נוצר מצב כפול: בשילטון ישבו הקולונלים, שהיו מכורים בלבדיבונפש למוסד הביון. המוסד יכול היה לחסל כל אחד מהם, בכל עת, על-ידי הדלפת ידיעות על קשריו עימו, ואילו באופוזיציה ישבו כמה וכמה עסקנים פוליטיים, אנשי המרכז והימין המתון, שקיבלו אף הם תשלומי שוחד קבועים, והמתינו להזדמנות להפיל את הקולונלים — לפי הוראת אותו מוסד-ביון.

גם פוליטיקאים אלה היו מכורים בלבדיבונפש. גילוי קשריהם עם מוסד הביון וחשבונו תיחם בבנקים שוויוציים היה מחסה, במכה אחת, את מעמדם הפוליטי.

כל העובדות האלה לא פורסמו על-ידי התעמולה הסובייטית. הם הופיעו בעיתונים המכובדים ביותר של ארצות הברית, ואושרו למעשה על-ידי המוסד עצמו.

אין טעם להתרגש יתר על המידה נוכח גילויים אלה. אין הבדל עקרוני בין השיטות האמריקאיות לבין השיטות הסובייטיות. ההבדל הוא רק במכשירים. הן סובייטים פועלים בעיקר באמצעות המיפלגות הקומוניסטי-טיות, דבר המעניק לפעולותיהם גושפנקה „מקומית“ אונטית.

אולם המטרה היא זחה: להפיל ממשלות עוינות, ולהשליט ממשלות ידידותיות.

בחלוקת העולם, שעליה הוסכם לפני 30 שנה ביאלטה בין צרצ'ייל, רובלט וסטאלין, נמסרו יוון וצ'ילה לגוש המערבי. בעוד שהונגריה וצ'כוסלובקיה נמסרו לגוש המזרחי, האמריקאים הפעילו בסנטיאגו ובאתונה את „דוקטרינת ברדיניב“, שהופעלה על-ידי הסובייטים ב-פראג. לפי דוקטרינה זו, יש למסכנה הזכות להתערב בכוח בס בנטייה של כל מדינה באירופה המזרחית, אם הדבר נראה לה דרוש לשמירת המישטר הפרו-סובייטי בה.

מאז בריאת העולם, נהגו כל המעצמות הגדולות על פי דוקטרינה מעין זו. איהתערבות של המדינות הגדולות בענייני מדינות קטנות היא אנדה, ותמיד היתה כזאת, מי שטורח לעיין בתנ"ך בענייני פקחות, יגלה בו כמה וכמה דוגמות של התערבות המדינות הגדולות — מצריים ובלל — בענייני הפנימיים של ישראל ויהודה.

בימינו שיחקה ישראל לא פעם במישחק זה. אין ספק שמלאנו תפקיד חשוב בהשלת אידי אמין באוגנדה, דשהתערבנו באופן פעיל להצלת שילטונו של היילה סלאסי באתיופיה, לפני כמה שנים. העסקהביש המפורסם של 1954 היה התערבות גסה בענייני הפנימיים של מצריים, וביחסיה עם מדינות זרות (ארצות הברית ובריטניה). ביומנו מודה משה שרת שישראל השתתפה בקנונייה בינלאומית להפלת שילטונו של גמאל עבד אל-נאצר, במגמה להשליט במקומו קבוצה של גולים מצריים. אין שמץ של ספק בכך שזאת בדיק היתה גם המטרה העיקרית של ההתקפה הישראלית-צרפתית-בריטית על מצריים ב-1956 (מיבצעי קדש ומוסקטר).

לפיכך, אין לנו זכות מוסרית להתרגש ממעשי ארה"ב, אבל יש לנו החובה המדינית להסיק לקח ממה שנודע עכשיו.

יוון היא מדינה חשובה מאוד במערך המדיני והצבאי של ארצות הברית. הוא הדין לגבי צ'ילה. הוא הדין לגבי ישראל.

עשיתי כאן אתחחתה, כדי לתת לנו שחות להרחר במשמעות ארבע המילים האלה.

המוסד המרכזי לביון של ארצות הברית קנה פוליי טיקאים, קצינים בכירים, עיתונאים ואנשי-מפתח אחרים בצ'ילה. ההשקעה היתה קטנה, במימדים אמריקאיים, אך הספיקה כדי לשבש לחלוטין את התהליכים הדמוקרטיים באותה מארץ. שהיא גדולה פי 20 מישראל בשיטחה, ופי שניים מישראל במיספר אוכלוסייה. המוסד עשה את אותו הדבר ביוון הסמוכה.

אין ספק שזוהי השיטה בגל הארצות שבהן יש לארצות הברית אינטרס חשוב — מדיני, צבאי או כלכלי.

אין מדינות רבות בעולם המשפיעות על האינטרסים האמריקאיים יותר מישראל, היא שוכנת בלב אחד המרחבים החשובים ביותר בעולם, כל מעשיה משפיעים, לטובה או לרעה, על מעמדה של ארצות הברית במרחב זה, יחסיה עם העולם הערבי ושליטתה על אוצרות-הנפט החיוניים. מרחב זה הוא אתת מיותרת-התגוששות העי-קריות בין ארצות הברית וברית-המועצות, והוא משפיע במישרין על מאזן-הכוחות הגלובלי.

משום-כך יש לארצות הברית עניין חיוני בהכרעות המדיניות והצבאיות המתקבלות בישראל.

לא פחות מאשר בצ'ילה, לא פחות מאשר ביוון, לא פחות מאשר בארצות הברית, בקונגו, באינדונזיה, בגואטמלה, בקאמבודיה ובשאר הארצות, שבהן חולל המוסד המרכזי לביון של ארצות הברית ניסים ונפלאות. זהו מזון למחשבה.

תוך כדי כך נתגזו כמה פרטים מאזפים ביותר.

לא היתה אפתעה רבה בגילוי שהפרכת הקולונלים ב-1967, ערב מלחמת ששת-הימים, היתה פרי תכנון וביצוע של הסי-איי-אי. המוסד האמריקאי הוא שבחר בקולונלים הנוגנים, ועזר להם לתפוס את השילטון. זה היה ידוע מלפני.

הגילויים המעניינים והחדשים נגעו לשיטה שהופעלה ביוון, כמו בצ'ילה: שיחוד ה-אישים.

מסתבר כי כמה מראשי הצבא היווני קיבלו שכר קבוע מידי מוסד הביון האמריקאי — זמן רב לפני שקיבלו

ראשי ההפיכה הצבאית בצ'ילה *

את האית לחולל את ההפיכה. הם הוחזקו במקרה, לבוא העת.

בראי להרחק רגע על משמעות גילוי זה. יוון היתה גם אז ידודה ובעלת-כרית רשמית של ארצות הברית. היא היתה שייכת לכרית נאט"ו, שבראשות האמריקאים. הדבר לא הפי ריע לראשי הביון האמריקאי להשחית את חברי צמרת המטב"ד היווני, לשום דהם תשי' למוציא-הדבר, להפוך אותם לסוכנים (וממילא גם למוציאים) של ארצות הברית.

לא פחות — ואולי אף יותר חשובים הגילויים ה-נוגעים למנהיגים האזרחיים. מסתבר שבכך אותה תקופה שידם מוסד הביון תשדומי-שוחד קבועים לכמה פוליטיקי אים מרכזיים, ראשי מפלגות שונות, ביניהם דמונג שהתימר להיות אנטי-אמריקאי.

תשלומים אלה נמשכו אחרי שהקולונלים כבר ביצעו את ההפיכה, בחסת הסי-איי-אי. נראה שהמוסד התייחס אל התשלומים לפוליטיקאים כאל תשלומי-ביטוח.

* ראש מועצת ההפיכה אוגוסטו פינזחה, ושלישו.

א, לא, זה לא נוגע לישראל. זה קורה במקומות אחרים.

זה לא יכול לקרות כאן. בהחלט לא. אצלנו זה אחרת. או ש... א...

ה קרה בצ'ילה. הפרטים דלפו אל עמודי העיתונים האמריקאיים. הם מסעירים עכשיו את ארצות הברית מחוץ אל הוף.

בצ'ילה נבחר, בדרכים דמוקרטיות, נשיא מארכסיסטי. סלואדור אינדה איים על האינטרסים הכלכליים של החברות האמריקאיות הגדולות. אילו התבצר שילטונו, היתה מהווה דוגמה ומופת לשאר מדינות אמריקה הלא-סובייטיות. הוא עשוי היה להצליח במקום שנכשל פידל קאסטרו: לחולל מהפיכה חברתית ברחבי היבשת כולה.

רק אדם נאיבי מאד יכול היה להעלות על הדעת שמכשירי-הכוח של ארצות הברית ישי בתו למראה סכנה זו.

ואכן, שלוש שנים אחרי שעלה לשילטון, התמוטט לפתע מישטרו של אינדה. גל של שביחות שיתק את המדינה. בשיא המשבר הלמו ראשי הצבא. הם הסתערו על ארמונו של אינדה, תפסו והרגו אותו. השתלטו במדינה ועורכים מאז — זה למעלה משנה — טבח ממושך באזרחי.

איך זה קרה?

ה פרטים שנודעו עתה מציינים תמונה ברורה. ראש המוסד המרכזי לביון של ארצות הברית (סי-איי-אי) מסר אותם בעדות סודית בפני ועדה של בית-הגיבחרים האמריקאי. אחד מחברי הוועדה הפר את התקנון והדליף את הדברים. בתשובה לשאלה, אישר נשיא ארצות הברית, ג'ראלד פורד, את כל הפרטים, והצדיק אותם.

על המיבצע ניצחה „ועדת הארבעים“ — גוף המורכב מארבעים אישים בכירים בושינגטון, בראשות יועץ הנשיא לענייני ביטחון לאומי: הנרי קסינג'ר. גוף זה מהווה את המפקדה המדינית הראשית של „קהיליית המודיעין“ האמריקאית.

ועדת הארבעים נתנה לסי-איי-אי את ה-הוראה לקעקע את מישטרו של אינדה, והעי ניקה לו לצורך זה תקציב של מיליון דולר.

זהו סכום זעיר, כימעט נבחהך. טיבור רונבאום ומיכאל צור גומרים אותו בארחה-בוקר. אך בצ'ילה דאז, שבה השתוללה אינפלציה דהרת, הדולר היה מטבע קשה מאוד. המוסד המיר את הדולרים שלו בשוק השחור, וכך הגיע לסכום השווה לשמונה מיליון דולר.

מה עשה בכסף זה? איך מפעילים שמונה מיליון דולר כדי להפיל מישטר שנבחר כחוק במדינה זרה?

זהו החלק המעניין של הסיפור — חלק הצריך לעניין גם אותנו.

ה כסף לא הושקע במוסדות-ההסברה של ארצות הברית, ולא נועד להרחבת הסיפרייה האמריקאית. הוא שימש קניית אנשי-מפתח, פשוטו כמשמעו. במידה פשוטה אחת: שוחד.

תחילה ניקנו כמה עורכי-עיתונים, כדי שיטיפו בי-עיתוניהם נגד ממשלתם.

אחר-כך ניקנו מנהיגים של אירגוני-העובדים. לפי הוראות המוסד חוללו, במועד הנכון, שורה של שביחות בענפי-מפתח, ושיתקו את החיים במדינה. כך נוצרה אנארכיה מפוברקת, מין תוהו-והוהו מאורגן. שנתן את העילה להפיכה הנגדית.

ראשי הצבא ניקנו, כמוכן, כבר מזמן. הם רק המתינו לאות, כדי לפתוח בטבח.

ובעיקר — במשך כל הזמן הזה שידם ה-מוסד המרכזי לביון תשדומי-שוחד קבועים לשורה של פוליטיקאים בעלי-השפעה.

כמה אנשים אפשר לקנות בשמונה מיליון דולר? רבים, כפי שמסתבר. כשמחלקים את הכסף בתבונה, תוך בחירה קפדנית של האנשים הנכונים, די סכום זה כדי להפיל ממשלה, להקים ממשלה אחרת, ולהפוך מדינה גדולה וגאה לסוכנות-מישנה של הסי-איי-אי.

מן קצר לפני שהתפוצצו הגילויים על צ'ילה, נודעו פרטים דומים על יוון.

הקולונלים ששלטו ביוון במשך שבע שנים נפלו, בי-עיקבות כישלון הרפתקאת המטרפת בקפריסין. אנשים חרדים הגיעו לשילטון, וחשפו את שהתרחש בימי קודמיהם.